

Att skriva uppsats med källförteckning

Förord

När du skriver en uppsats är det några saker som är viktiga att tänka på. Det ska som läsare vara lätt att få en överblick över vad uppsatsen handlar om.

Det är också förstås viktigt att uppsatsen handlar om just det du skriver att den ska handla om.

Språket ska vara begripligt och sammanhängande, och uppsatsens olika delar ska hänga ihop. Det ska vara lätt som läsare att urskilja vad som är dina egna bidrag och idéer och vad som är lån från andra källor.

Språket är också viktigt för intrycket av din text. Se till att du har läst igenom arbetet innan du lämnar in det för bedömning. Se också till att det är någorlunda klart och tydligt, att det är varierat, korrekt stavat och väl anpassat till sammanhanget.

När du skriver ett skolarbete, är det viktigt att du anger var du har tagit informationen från. Anledningen är att andra personer ska få lättare att ta del av uppsatsen, samt lära sig något från den, och inte minst för att de ska kunna utforska samma källor som angetts.

Modellen för källhänvisning som visas här kallas Oxford-modellen som använder fotnoter.

Innehåll

Förord	2
Om att skriva ett skolarbete eller uppsats	4
Referat	4
Bakgrund och inledning 10 p	5
Teori och metod 12 p	6
Resultat och analys 10 p	7
Diskussion 12 p	8
Sammanfattning 5 p	9
Citat.....	10
Självständigt citat/blockcitat.....	10
Invävt citat.....	10
Fotnoter	10
Källhänvisningar i fotnoter	11
Böcker.....	11
Internetkällor	11
Papperstidningar	12
Tidskrifter	12
Intervju, muntliga källor	12
Att skriva källförteckning.....	13

Om att skriva ett skolarbete eller uppsats

När du skriver ett arbete eller en uppgift är det bra om du delar upp texten i olika delar. Såhär kan det se ut:

Inledning

Här skriver du lite allmänt om uppgiften och talar om vad du ska göra. Är det ett ämne du har valt själv så ska du även motivera varför du valt att skriva om just detta.

Huvudtext

Här skriver du själva uppgiften.

Avslutning

Här sammanfattar du den uppgift du har gjort och knyter an till det du skrev i inledningen.

Referat

Ett referat är en **kortare sammanfattning av en längre text som ska återges med skribentens egna ord**. I referatet ska den längre textens huvudpoäng och de viktigaste relevanta delarna lyftas fram.

Ett tips är därför att antingen under läsningen anteckna eller stryka under det som verkar viktigast i texten och sedan återge detta med dina egna ord.

Referatet ska bestå av tre delar:

- **Inledning**
Här presenterar du originalkällan och dess upphovsman, samt vad det handlar om.
- **Sammanfattning av texten**
Här sammanfattar du originaltextens innehåll. Allt du har strukit under i texten återger du med dina egna ord.
- **Avslutning**
Avrunda tydligt och snyggt genom att t ex skriva "Slutligen.." i början av sista stycket. Vid behov kan du upprepa originaltextens huvudpoäng om texten är extra lång och komplicerad.

Uppsatsens delar

Bakgrund och inledning 10 p

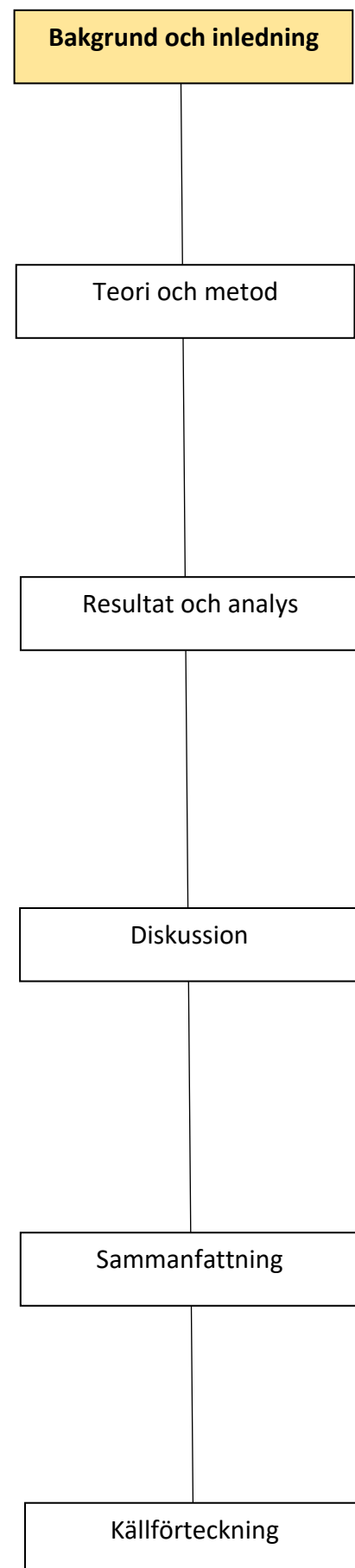
Detta kapitel syftar till att ge en kort bakgrund till vad uppsatsen kommer att handla om. Vad ska jag ta reda på och varför ska jag ta reda på just det? För att få flest möjliga poäng i arbetet krävs att du får med nedanstående punkter i din bakgrund och inledning. Observera att du ska skriva ihop punkterna i en löpande text.

Du ska:

- Tala om för läsaren vad som sägs om ditt ämne utifrån dina källor och den litteratur du har läst. **2p**
- Tala om för läsaren varför ämnet är intressant och värt att skriva en uppsats om. **2p**
- Förklara **syftet**. Med syfte menas avsikt, mening och intention. Varför har du valt att skriva om just detta ämne och vad tänker du titta närmare på i ditt arbete, eller lära dig? **2p**
- Utifrån ovanstående punkter formulera **frågeställningar**. **4p**

En frågeställning kan vara *beskrivande* (t ex "Hur många.." "Hur länge.." "Hur ser det ut..") eller *jämförande/analytisk* (t ex "Hur ser sambandet ut mellan X och Y?")

Tänk på att avgränsa dig. En alltför bred frågeställning blir svår att ge ett enda svar på. Försök också **ringa in vilket ämne det är du egentligen skriver om**, så att du vet vilken typ av teori det är du ska använda. Mer om detta i nästa kapitel.

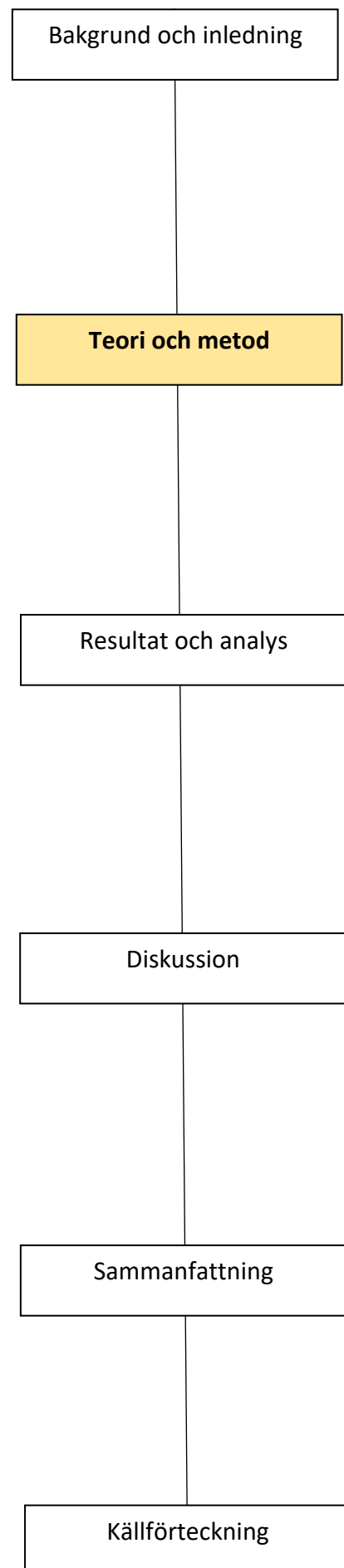
Teori och metod 12 p

Teoridelen visar vilket ämne du har valt att begränsa dig inom och ur vilket perspektiv du tänker undersöka något från i din uppsats. Samma fråga kan nämligen ge olika svar beroende på vilket teoretiskt perspektiv man har valt. Är det ur ett ekonomiskt perspektiv? Psykologiskt perspektiv? Genusperspektiv? Denna del ska vara ganska kort även om den är viktig.

Metoddelen beskriver hur undersökningen genomfördes och är mycket kort. För att få fram information till ditt arbete finns olika sätt att gå tillväga. De vanligaste är: litteratur, databaser, intervjuer, enkäter, laborationer etc. Motivera varför du valt att samla in ditt material på det sätt du valt, hur du har hanterat det, vilka svagheter eller brister som kan finnas med din metod.

Här ska du:

- Beskriva, med hjälp av ditt ämnesval (se föregående kapitel) vilken **teori** du tänkt använda dig av. Detta hänger ihop med både frågeställning och syfte. Vilket ämne hör din frågeställning till? **3p**
- Beskriva hur du gick tillväga när du sökte information till ditt arbete. Presentera den information du har använt. Vilka sökord använde du dig av? **3p**
- **Motivera valet av dina källor.** Hur fick du fram dina resultat? Varför valde du dessa källor? Varför valde du bort andra? **3p**
- **Använda källkritik.** Här ska du grundligt diskutera dina källor utifrån de källkritiska punkterna nedan:
 - Vem står bakom källan? (Officiell? Privat? Organisation?)
 - Vilket syfte har källan? (Att informera, propagera, underhålla?)
 - Vilken målgrupp har källan? Vilka riktar den sig till?
 - Hur aktuell är källan?
 - Vem är upphovsman till källan?
 - Är det fakta eller åsikter som presenteras? **3p**

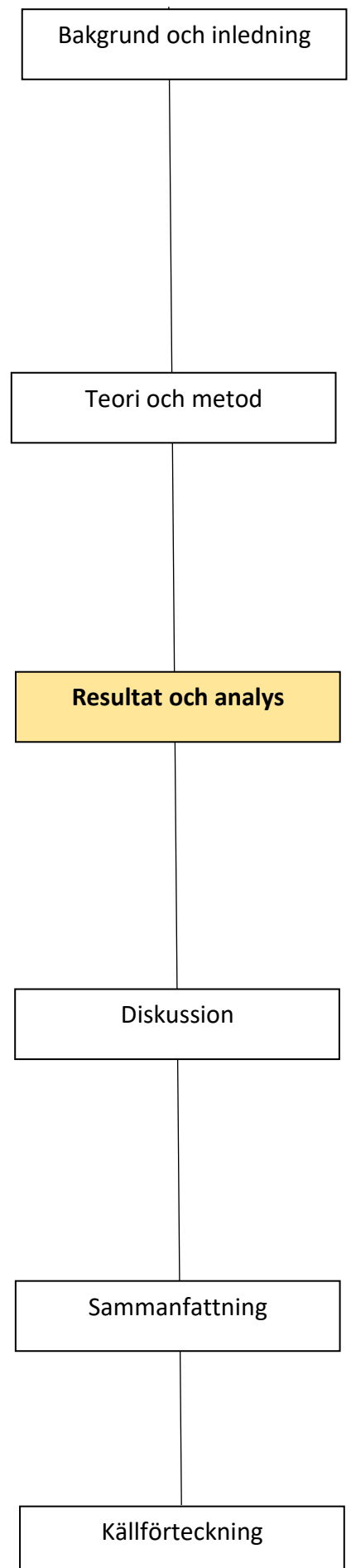

Resultat och analys 10 p

Resultatet är huvuddelen av ditt arbete. Här kommer redovisningen av vad undersökningen gav för svar på din frågeställning. OBS att du inte ska blanda in dina egna åsikter här, utan neutralt redogöra för det resultat du har kommit fram till i ditt arbete.

Här ska du:

- **Göra en sammanställning av ditt faktamaterial.** Använd referat och citat. **4p**
- **Svara på din frågeställning.** Koppla tillbaka till inledningskapitlet. Frågeställning och resultat ska stämma överens. *Inga egna spekulationer!* **4p.**
- **Använda löpande källhänvisningar** när du analyserar ditt resultat (läs mer om källhänvisningar längre fram), t ex med hjälp av fotnoter. **2p.**

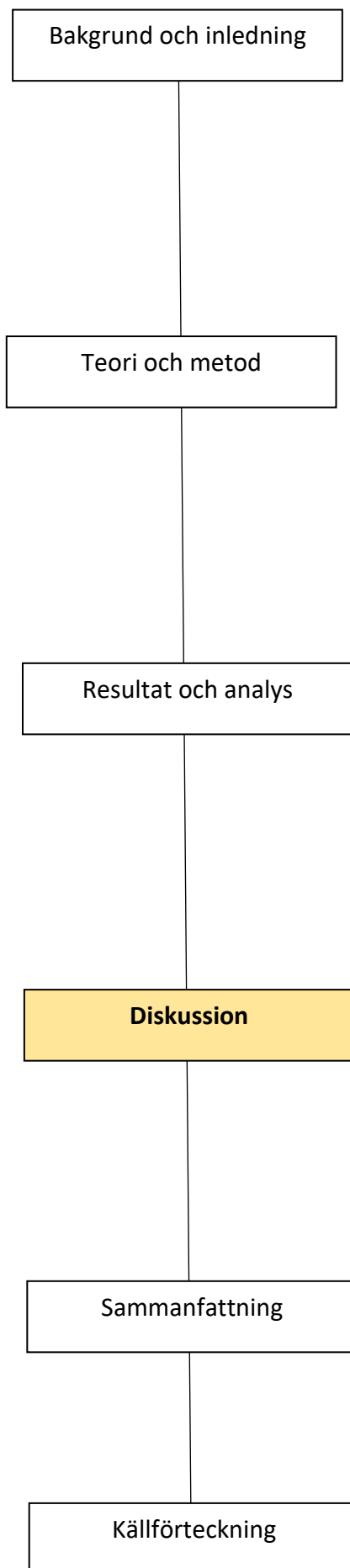

Diskussion 12 p

I diskussionsdelen får du använda egna tankar och reflektioner, diskutera och tolka ditt resultat. Du ska då använda ditt kritiska tänkande. Leta efter t ex mönster, skillnader, likheter, begrepp, samband och motsättningar i dina källor, beroende på vilken metod du har använt.

Här ska du:

- **Diskutera frågeställning i förhållande till resultatet.** Har du fått svar på din/dina frågeställningar? Vad är extra viktigt/intressant i ditt resultat? **4p**
- **Dela dina egna reflektioner.** Vilka nya frågor/tankar har väckts hos dig under arbetets gång? **4p**
- **Diskutera vidare forskning.** Vad skulle kunna undersökas vidare i ämnet? **4p**

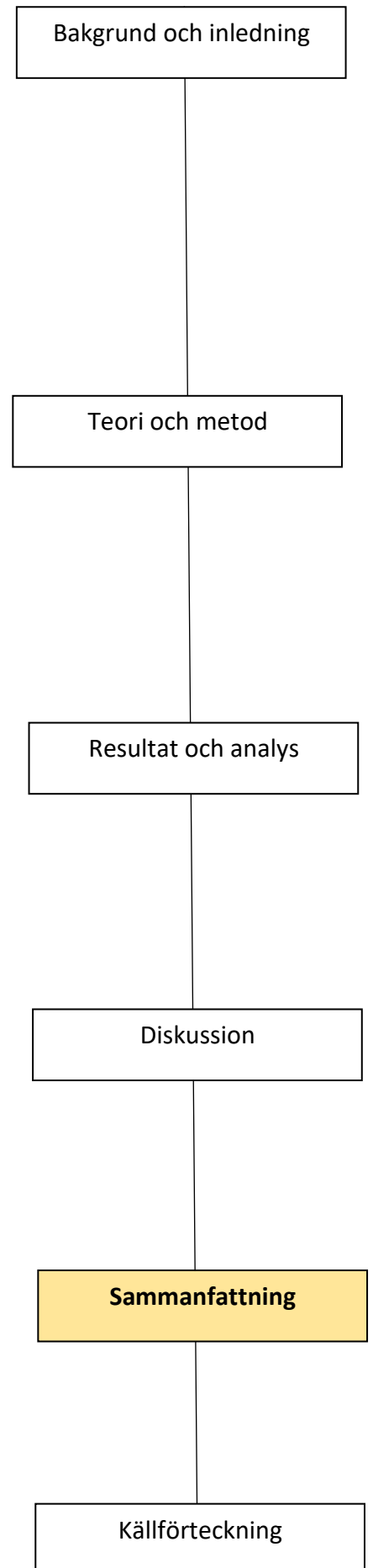

Sammanfattning 5 p

Sammanfattningen ska vara kortfattad, men ändå rymma det viktigaste av de punkter som hittills presenterats. Syftet med sammanfattningen är att en ny läsare snabbt ska kunna få en överblick över vad din uppsats handlar om, hur du gick till väga och vad du kom fram till. Inget nytt material ska tillföras.

Här ska du:

- **Presentera bakgrund och inledning.** Räcker med 2 rader. **1p**
- **Redogöra för teori och metod.** Räcker med 3 rader. **2p**
- **Sammanfatta resultatet.** Räcker med 2 rader. **1p**
- **Sammanfatta diskussionen.** Räcker med 2-3 rader. **1p**

Källförteckning och –hänvisning

Citat

Citering kan ske på två sätt i en text, antingen som ett *självständigt citat* eller som ett *invävt citat*.

Självständigt citat/blockcitat

Ett självständigt citat passar när det rör sig om längre stycken och ska återges ordagrant i ett block som är indraget och i ett mindre typsnitt än övriga texten. Där ska även upphovsman och källa och sidnummer anges i slutet.

Exempel:

”Sandmolnen som föddes i fjärran och var vackra att se på så länge de var långt borta, virvlade runt tills allt var täckt av brunt damm. Till och med ögonfransarna.” (Chimamanda Ngozi Adichie, *Americanah* s 119)

Invävt citat

Ett invävt citat passar om det är en poäng eller idé som ska framföras, och denna ska bakas in i texten löpande.

Exempel:

Som Chimamanda Ngozi Adichie skriver i Americanah, blev allting täckt av brunt damm.

Fotnoter

Ett sätt att källhänvisa är att ange fotnoter. I Word hittar du dessa under **Referenser** och **Infoga fotnot**. Dessa ska hamna efter varje citat, eller när någon annans poäng eller idé presenteras i en text.

Fotnoter ska användas löpande i texten.

Källhänvisningar i fotnoter

Böcker

Böcker källhänvisas på följande sätt:

- Författarnamn och efternamn (titel om författarnamn saknas)
- *Titel i kursiv stil*
- (Utgivningsår inom parentes)
- Eventuell upplaga
- Förlag

Exempel:

Phillips, Tove: *Psykologi 1* (2013) 1 uppl. Gleerups.

Internetkällor

Både länkar (URL) och adresser kan ändras. Det är därför extra viktigt att i fotnoten inte bara klistra in en länk, utan att även inkludera följande:

- Författare
- Årtal då texten skrevs
- "Textens titel"
- *Innehavare av sajten*
- (Hämtningsdatum)
- Länk.

Exempel:

Marcal, Kathrine, 2019: "Detta behöver du ha koll på inför EU-toppmötet om Brexit" *Dagens Nyheter* (2019.10.18)

<https://www.dn.se/nyheter/varlden/katrine-marcal-detta-behoover-du-ha-koll-pa-infor-eu-toppmotet-om-brexit/>

Första gången du skriver ut en källhänvisning i en fotnot så ska du skriva ut den helt, med namn, år och allt. Men om du ska hänvisa vidare till samma källa i texten, så räcker det med en förkortad version med **bara efternamn, (årtal) och eventuellt sida.**

Papperstidningar

Papperstidningar hänvisar du till på följande sätt:

- Efternamn och namn på författaren
- "Titel på artikeln."
- Tidningens namn och datum.
- Sida.

Exempel:

Sundén, Jesper: "Afghansk journalist får pris för sin kamp." Svenska Dagbladet, 2019-10-18 s. 26.

Tidskrifter

Tidskrifter hänvisar du till på följande sätt:

- Efternamn och namn på författaren
- "Titel"
- *Tidskriftens namn*
- År:Nummer/Issue (Eller månad ifall det inte anges)
- Sidor

Exempel:

Newkirk, Pamela: "Diversity has become a booming business. So where are the results?" *TIME* 2019:43 s.22-23.

Intervju, muntliga källor

Till muntliga källor hör exempelvis intervjuer eller föreläsningar. Dessa hänvisar man till såhär:

- Efternamn och namn
- (Eventuell titel/yrke om det är relevant)
- Datum
- Kommunikationssituation (telefonsamtal, föreläsning, e-post, möte m.m)

Exempel:

DiCaprio, Leonardo (skådespelare) 2019-10-18 (Telefonintervju)

Att skriva källförteckning

Längst bak i ditt arbete ska du ha med en källförteckning. Där redovisar du varifrån du fått informationen som du använt. Varje källa måste anges så tydligt att en ny läsare utan större hinder ska kunna hitta igen samma källa som du använt.

Alla källor ska redovisas sorterade efter vilken typ av källa de är (tänk "källsortering") och i bokstavsordning efter upphovsmannens efternamn.

En källförteckning för de källor som hittills presenterats skulle således se ut såhär:

KÄLLFÖRTECKNING

Litteratur

Ngozi Adichie, Chimananda: *Americanah* (2013) Bonnier pocket.
Phillips, Tove: *Psykologi 1* (2013) 1 uppl. Gleerups.

Artiklar

Newkirk, Pamela: "Diversity has become a booming business. So where are the results?" *TIME* 2019:43 s.22-23.
Sundén, Jesper: "Afhansk journalist får pris för sin kamp." *Svenska Dagbladet*, 2019-10-18 s. 26.

Elektroniska källor

Marcal, Kathrine, 2019: "Detta behöver du ha koll på inför EU-toppmötet om Brexit" *Dagens Nyheter* (2019.10.18)
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/kathrine-marcal-detta-behoover-du-ha-koll-pa-infor-eu-toppmotet-om-brexit/>

Muntliga källor

DiCaprio, Leonardo (skådespelare) 2019-10-18 (Telefonintervju)

